

III Semester B.B.A. Examination, March/April 2022

(CBCS) (F + R) (2015 – 16 and Onwards)

LANGUAGE SANSKRIT – III

Champu Ramayanam (Balakanda) Grammar and Translation

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

Instructions : 1) Answer in Sanskrit/Kannada/English.

2) Question No. I, VI and VII should be answered in Sanskrit only.

1. समीचीनम् उत्तरं चित्वा लिखत । (10x1=10)

ನಿರೀಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಅರಿಸಿ ಒರೆಯಿರಿ.

Select the correct answer.

1) त्रिविक्रमभद्रेन रचितं चम्पूकाव्यं किम् ?

अ) चम्पूरामायणम् आ) चम्पूभारतम् इ) विश्वगुणादर्शचम्पू ई) नलचम्पू

2) चम्पूरामायणस्य कर्ता कः ?

अ) भोजराजः आ) अभिनवकालिदासः
इ) अनन्तभद्रः ई) वेङ्कटाध्वरिः

3) गद्यानुबन्धरसमिश्रितपद्यसूक्तिः किमिति कथ्यते ?

अ) छन्दः आ) उपमा इ) चम्पू ई) गीतम्

4) माध्यन्दिन नियमाय वाल्मीकिः कां नदीम् अवाप ?

अ) गङ्गाम् आ) तमसाम् इ) यमुनाम् ई) नर्मदाम्

5) कौ रघुवीरवृत्तं यथाक्रमं गातुम् उपाक्रमेताम् ?

अ) रामलक्ष्मणौ आ) भरतशत्रुघ्नौ इ) लवकुशौ ई) सूर्यचन्द्रौ

6) दशरथस्य मन्त्री कः ?

अ) सुमन्त्रः आ) कौशिकः इ) वसिष्ठः ई) केकयः

7) अम्भोजसम्भवः कः ?

अ) इन्द्रः आ) वरुणः इ) ब्रह्मा ई) विष्णुः

8) रावणस्य विंशतिविधीक्षणानां क्षणमात्रपात्रं कः भवति ?

अ) सूर्यः आ) चन्द्रः इ) अग्निः ई) वायुः

- 9) सुकेतुयक्षस्य पुत्री का ?
 अ) जानकी आ) सुमित्रा इ) ताटका ई) कैकेयी
- 10) विश्वामित्रः रामाय के विद्ये वितरति ?
 अ) बला-अतिबला च आ) नाट्यं-गीतं च
 इ) नृत्यं-गानं च ई) शास्त्रं-शास्त्रं च

II. द्वयोः प्रश्नयोः उत्तरं लिखत । (2x10=20)

એરદુ પ્રથૈંગણન્નુ લાભરિસે.

Answer any two of the following questions.

(1) भोजराजस्य देश-काल-कृतिः अधिकृत्य प्रबन्धं लिखत ।

ભોજરાજન દેશ-કાલ-કૃતિગણન્નુ કુરીઠુ પ્રચંદવન્નુ બરેયિરિ.

Write an essay on date, place and works of Bhojaraja.

2) सुरैः कृतां विष्णुस्तुतिं विवृणुत ।

સુરરિંದ માદલ્પછ વિષ્ણુસ્તુતિયન્નુ વિવરિસે.

Explain the prayer of Vishnu made by the gods.

3) ताटकावधप्रसङ्गं विवृणुत ।

તાટકાવધ પ્રસંગવન્નુ વિવરિસે.

Describe the episode of "Tatakavadha".

III. a) द्वयोः श्लोकयोः अनुवादं कृत्वा विवृणुत । (2x4=8)

એરદુ શ્લોકગણન્નુ અનુવાદિસે, વિવરિસે.

Translate and explain any two Shlokas.

1) वाल्मीकिगीतरथपुञ्जवकीर्तिलेशैः:

तृप्तिं करोमि कथमप्यधुना बुधानाम् ।

गङ्गाजलैर्भुवि भगीरथयत्नलब्धैः:

किं तर्पणं न विदधाति नरः पितृणाम् ॥

2) अस्ति प्रशस्तविभवैर्विबुधैरलङ्घ्या

लङ्घेति नाम रजनीचरराजधानी ।

माणिक्यमन्दिरभुवां महसां प्ररोहैः

तेजस्त्रयाय दिनदीपदशां दिशान्ति ॥

3) प्रह्लादस्य व्यसनममितं दैत्यवर्गस्य दम्भं

स्तम्भं वक्षः स्थलमपि रिपोयौंगपद्येन भेतुम् ।
बद्धश्रद्धं पुरुषवपुषा मिश्रिते विश्वदृष्टे
दंष्ट्रारोचिर्विंशदभुवने रंहसा सिंहवेषे ॥

4) कौसल्यायै प्रथममदिशद्भूपतिः पायसार्थं

पादादर्थं प्रणयमधुरं केकयेन्द्रस्य पुत्रै ।
एते देव्यौ तरलमनसः पत्युरालोच्य भावं
स्वार्धांशाभ्यां स्वयमकुरुतां पूर्णकामां सुमित्राम् ॥

b) गद्यभागम् अनुवदत ।

गद्यभागम् अनुवदत ।

Translate the prose passage :

ततः परमहर्षेण महर्षिणा विधिवदभ्यर्चितः परमेष्ठी मध्यमलोकेऽपि स्ववृत्तं प्रकाशयितुं किल
भवन्तमेवोपतिष्ठमानयानया भारत्या रामचरितं व्याक्रियतामिति व्याहृत्यान्तरधात् ।

अथवा

एतौ मुनिः परिगृह्य स्वां कृतिमपाठ्यत् । तौ पुनरितस्ततो गायमानौ दृष्ट्वा रामः प्रहृष्टमनाः
स्वभवनमानीय भ्रातृभिः परिवृतौ निजचरितं गातुमन्वयुइक्त ।

IV. द्वयोः वाक्ययोः ससन्दर्भं विवृणुत ।

(2x4=8)

एठद्यु वाक्यां गद्यभागम् अनुवदत ।

Explain with reference to context any two sentences.

- 1) चम्पूप्रबन्धरचनां रसना मदीया ।
- 2) यत्कौञ्चमिथुनादेकं मवधीः काममोहितम् ।
- 3) नाभीपुटाय पुरुषाय नमः परस्मै ।
- 4) पवमानाः परिस्पन्दितुमपि प्रभवो न भवन्ति ।

III Semester B.B.A. Examination, March/April 2022
(CBCS) (F + R) (2015 – 16 and Onwards)
LANGUAGE SANSKRIT – III
Champu Ramayanam (Balakanda) Grammar and Translation

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

- Instructions :** 1) Answer in Sanskrit/Kannada/English.
 2) Question No. I, VI and VII should be answered in Sanskrit only.

I. समीचीनम् उत्तरं चित्वा लिखत । (10×1=10)

सर्वेषाद् उद्भुरवन्नम् आरिसि उर्दयिः.

Select the correct answer.

- 1) त्रिविक्रमभट्टेन रचितं चम्पूकाव्यं किम् ?
 अ) चम्पूरामायणम् आ) चम्पूभारतम् इ) विश्वगुणादर्शचम्पू ई) नलचम्पू
- 2) चम्पूरामायणस्य कर्ता कः ?
 अ) भोजराजः आ) अभिनवकालिदासः
 इ) अनन्तभट्टः ई) वेङ्गटाध्वरिः
- 3) गद्यानुबन्धरसमिश्रितपद्यसूक्तिः किमिति कथ्यते ?
 अ) छन्दः आ) उपमा इ) चम्पू ई) गीतम्
- 4) माध्यन्दिन नियमाय वाल्मीकिः कां नदीम् अवाप ?
 अ) गङ्गाम् आ) तमसाम् इ) यमुनाम् ई) नर्मदाम्
- 5) कौ रघुवीरवृत्तं यथाक्रमं गातुम् उपाक्रमेताम् ?
 अ) रामलक्ष्मणौ आ) भरतशत्रुघ्नौ इ) लवकुशौ ई) सूर्यचन्द्रौ
- 6) दशरथस्य मन्त्री कः ?
 अ) सुमन्त्रः आ) कौशिकः इ) वसिष्ठः ई) केकयः
- 7) अम्भोजसम्भवः कः ?
 अ) इन्द्रः आ) वरुणः इ) ब्रह्मा ई) विष्णुः
- 8) रावणस्य विंशतिविधवीक्षणानां क्षणमात्रपात्रं कः भवति ?
 अ) सूर्यः आ) चन्द्रः इ) अग्निः ई) वायुः

- 9) सुकेतुयक्षस्य पुत्री का ?
 अ) जानकी आ) सुमित्रा इ) ताटका ई) कैकेयी
- 10) विश्वामित्रः रामाय के विद्ये वितरति ?
 अ) बला-अतिबला च आ) नार्ण्यं-गीतं च
 इ) नृत्यं-गानं च ई) शास्त्रं-शास्त्रं च

II. द्वयोः प्रश्नयोः उत्तरं लिखत । (2x10=20)

एठदू प्रृथैग्नन् णु णुडुरिसि.

Answer **any two** of the following questions.

- 1) भोजराजस्य देश-काल-कृतिः अधिकृत्य प्रबन्धं लिखत ।

भौजराजन देश-काल-कृतिग्नन् कुरितु प्रृचंदवन्नु बरेयि.

Write an essay on date, place and works of Bhojaraja.

- 2) सुरैः कृतं विष्णुस्तुतिं विवृणुत ।

सुररिंद व्यादलप्पै विष्णुस्तुतियन्नु विवरिसि.

Explain the prayer of Vishnu made by the gods.

- 3) ताटकावधप्रसङ्गं विवृणुत ।

ठाटकावधू प्रृसंगवन्नु विवरिसि.

Describe the episode of "Tatakavadha".

III. a) द्वयोः श्लोकयोः अनुवादं कृत्वा विवृणुत । (2x4=8)

एठदू शैलैकग्नन् णु अनुवादिसि, विवरिसि.

Translate and explain **any two** Shlokas.

- 1) वाल्मीकिगीतरघुपुङ्कवकीर्तिलेशैः

तृप्तिं करोमि कथमप्यधुना बुधानाम् ।

गङ्गाजलैर्भुवि भगीरथयत्नलब्धैः

किं तर्पणं न विदधाति नरः पितृणाम् ॥

- 2) अस्ति प्रस्तविभवैर्विबुधैरलङ्घ्या

लङ्घेति नाम रजनीचरराजधानी ।

माणिक्यमन्दिरभुवां महसां प्ररोहैः

तेजस्त्रयाय दिनदीपदशां दिशन्ति ॥

(३=१×३) 3) प्रह्लादस्य व्यसनमितं दैत्यर्वगस्य दम्भं

स्तम्भं वक्षः स्थलमपि रिपोयौ गपद्येन भेत्तुम् ।
बद्धश्रद्धं पुरुषवपुषा मिश्रिते विश्वदृष्टे
दंष्ट्रारोचिर्विशदभुवने रंहसा सिंहवेषे ॥

4) कौसल्यायै प्रथममदिशद्बूपतिः पायसार्थं
पादादर्थं प्रणयमधुरं केकयेन्द्रस्य पुत्र्यै ।

(४=१×४) एते देव्यौ तरलमनसः पत्युरालोच्य भावं
स्वार्थाशाश्यां स्वयमकुरुतां पूर्णकामां सुमित्राम् ॥

b) गद्यभागम् अनुवदत ।

गद्यभागवन्नु अनुवादिसिंहः

Translate the prose passage :

ततः परमहर्षेण महर्षिणा विधिवदभ्यर्चितः परमेष्ठी मध्यमलोकेऽपि स्ववृत्तं प्रकाशयितुं किल
भवन्तमेवोपतिष्ठमानयानया भारत्या रामचरितं व्याक्रियतामिति व्याहृत्यान्तरधात् ।

अथवा

एतौ मुनिः परिगृह्य स्वां कृतिमपाठ्यत् । तौ पुनरितस्ततो गायमानौ दृष्ट्वा रामः प्रहृष्टमनाः
स्वभवनमानीय भ्रातृभिः परिवृत्तौ निजचरितं गातुमन्वयुद्धक्त ।

IV. द्वयोः वाक्ययोः ससन्दर्भं विवृणुत ।

एठद्वा वाक्यं गजन्मु स०द्भृत्संहिते विवरिसि ।

Explain with reference to context any two sentences.

- 1) चम्पूप्रबन्धरचनां रसना मदीया ।
- 2) यत्कौञ्चमिथुनादेकंमवधीः काममोहितम् ।
- 3) नाभीपुटाय पुरुषाय नमः परस्मै ।
- 4) पवमानाः परिस्पन्दितुमपि प्रभवो न भवन्ति ।

V. द्वयोः लघुटिप्पणीं लिखत ।

ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ମୁକ୍ତ ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ପରିଵାର (୧୦୨୫=୫)

Write short-notes on any two of the following.

- 1) चम्पूभारतम्
 - 2) विश्वामित्रः
 - 3) वाल्मीकिः
 - 4) दशरथः

VI. संस्कृतभाष्या उत्तराणि लिखत ।

अ) दोषान् परिहरत । (पञ्चानाम् एव) ।

- 1) अहं गृहं गच्छति ।
 - 2) महाराजा भट्टं पृच्छति ।
 - 3) उद्याने बालकाः क्रीडति ।
 - 4) सः सिंहेन भीतः ।
 - 5) मीनाः जलस्य विना न जीवन्ति ।
 - 6) दुर्गा नमः ।
 - 7) गृहस्य बहिः वाहनानि सन्ति ।
 - 8) बालकः मित्रस्य साकं शालां गच्छति ।

(5×1=5)

आ) संस्कृतभाषायां वाक्यं रचयत् । (पञ्चानामेव)

1) पठति	2) सर्वत्र
3) मित्रम्	4) दृष्ट्वा
5) अलिखत्	6) अद्य
7) मम	8) यथा-तथा ।

(5x1=5)

VII. संस्कृतभाषया अनुवादं कुरुत ।

ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿರಿ.

(1×5=5)

Translate the passage into **Sanskrit**.

ಯಮునా నదియ దడద మేలే ఒందు హళ్ళి ఇత్తు. అల్సి అగ్నిస్వామి ఎంబ బృహణను వాస మాడుత్తిద్దను. ఆతను వేదగళన్న చెన్నాగి కలిందిద్దను. అవనిగమందారవకి ఎంబ మగోల్డభు. అప్పు బహళ సుందరియాగిదభు. ఒందు దిన కెన్నాకుబ్బదింద మూవరు తరుణరు ఆ గ్రామకే ఒందరు.

There was a village on the bank of the river Yamuna. A brahmin by name Agniswamy lived in it. He was an adept in Vedas. He had a daughter by name Mandaravathi. She was very beautiful. One day three youths came to that village from Kanyakubja.